

STANOWISKO ZWIĄZKU PRACODAWCÓW EDUKACJI W SPRAWIE EDUKACJI DOMOWEJ

Poznań, 26 maja 2026 r., druk nr 2026/25/26/A

Związek Pracodawców Edukacji (ZPE) niniejszym stanowiskiem pragnie włączyć się w dyskusję nad systemowym uregulowaniem funkcjonowania Szkół Platformowych – Edukacji Zdalnej funkcjonujących na podstawie przepisów o Edukacji Domowej (ED), inicjując jednocześnie dialog ze stroną samorządową oraz reprezentatywnymi organizacjami związkowymi nauczycieli i pracodawców w celu wypracowania wspólnego stanowiska.

ZPE pozytywnie ocenia Edukację Domową jako wartościową, konstytucyjnie zakorzenioną formę realizacji obowiązku szkolnego. Spośród naszych członków znaczna część prowadzi szkoły aktywnie wspierające uczniów w ED — w tym dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności, ze spektrum autyzmu, w kryzysach psychicznych, doświadczających przemocy rówieśniczej lub niedostosowania szkolnego. Wiemy, że wzrost zainteresowania ED nie jest przypadkowy: odzwierciedla realne potrzeby rodzin, którym tradycyjny system nie zawsze potrafi sprostać. Szkoły, które odpowiedziały na tę lukę, są dla wielu z tych dzieci i rodzin autentycznym wsparciem.

W niniejszym stanowisku pragniemy skupić się na specyficznym aspekcie Edukacji Domowej — komercyjnej, masowej i pozbawionej personalnego kontaktu z uczniem działalności podmiotów platformowych, skupiających kilkadziesiąt tysięcy uczniów w modelu czysto rejestrowym. To zjawisko jakościowo różne od ED realizowanej świadomie przez rodziny lub małe społeczności i jako takie, w naszej ocenie, wymaga odrębnego podejścia regulacyjnego.

I. STAN FAKTYCZNY

1.1. Zmiana regulacyjna z 2021 roku i jej skutki

Z dniem 1 lipca 2021 r. weszła w życie nowelizacja ustawy Prawo oświatowe, która zniósła wymóg dołączenia do wniosku o zezwolenie na ED opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej (PPP). Zmiana, motywowana słuszną intencją odbiurokratyzowania dostępu do ED, otworzyła jednocześnie przestrzeń do masowego, nieweryfikowanego naboru uczniów przez podmioty komercyjne.

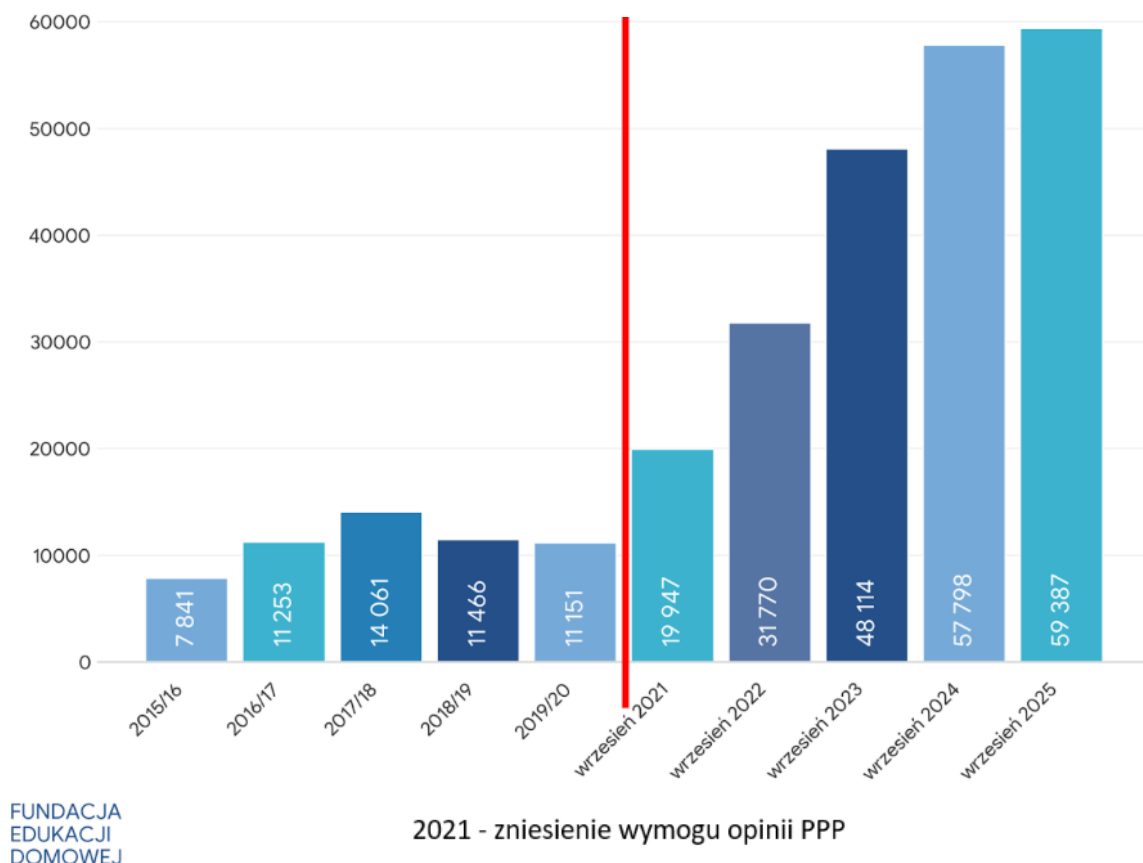
1.2. Gwałtowny wzrost skali

W ciągu niespełna pięciu lat od nowelizacji nastąpił bezprecedensowy wzrost liczby uczniów w ED, skupiony głównie w kilku podmiotach platformowych. Największym z nich jest Szkoła w Chmurze Sp. z o.o. — sieć 34 placówek (17 szkół podstawowych i 17 liceów) liczących łącznie **26 444 uczniów** realizujących ED (stan na 14 maja 2026 r.) skupiając tym samym niemalże

połowę wszystkich uczniów realizujących obowiązek szkolny w Edukacji Domowej. Samo „I Liceum w Chmurze w Warszawie” to ponad 9 tysięcy uczniów, a Liceum w Chmurze w Poznaniu — 8 230 uczniów. Ponad 20 nowych jednostek zarejestrowano w latach 2022–2025.

Liczba uczniów w edukacji domowej w latach 2015–2025

Na podstawie danych MEN z dnia 30 września 2025 dla Fundacji Edukacji Domowej oraz dostępnych w serwisie dane.gov.pl

1.3. Ryzyko dla bezpieczeństwa i dobrostanu dzieci

Szkoła pełni w systemie ochrony dzieci rolę instytucji pierwszego kontaktu — miejsca, gdzie pracownicy pedagogiczni mają obowiązek i możliwość dostrzeżenia oznak przemocy, zaniedbania lub kryzysu. Model platformowy – zdalny, przy dziesiątkach tysięcy uczniów obsługiwanych przez jeden podmiot, zmienia tę funkcję w fikcję, a dziecko staje się niewidoczne dla systemu.

Zniesienie wymogu opinii PPP wzmocniło to ryzyko: dzieci przyjmowane do ED nie przechodzą żadnej profesjonalnej oceny predyspozycji ani środowiska wychowawczego. Dotyczy to zarówno dzieci narażonych na przemoc domową, jak i tych z niezdiagnozowanymi zaburzeniami, dla których ED jest ucieczką od kryzysu, nie zaś świadomym wyborem pedagogicznym.

1.4 Skutki finansowe dla samorządów

Ustawa o dochodach JST z 2025 r. zastąpiła subwencję oświatową mechanizmem potrzeb oświatowych. W samorządach nieuzyskujących wyrównania potrzeb finansowych dotacja dla szkół niepublicznych pochodzi w całości z ich budżetu własnego. Tworzy to strukturalną anomalię: miasta będące siedzibą szkół platformowych finansują ze swoich budżetów dziesiątki tysięcy uczniów zamieszkałych w całej Polsce, bez żadnego mechanizmu kompensacyjnego.

II. REKOMENDACJE REGULACYJNE ZPE

ZPE rekomenduje podjęcie prac legislacyjnych obejmujących następujące zmiany:

Rekomendacja 1. Przywrócenie wymogu opinii PPP

Postulowana zmiana: Przywrócenie art. 37 ust. 2 pkt 2 a) ustawy Prawo oświatowe do stanu sprzed zmiany w 2021, czyli obowiązek dołączenia do wniosku o zezwolenie na ED opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, wydanej po przeprowadzeniu badania diagnostycznego.

Uzasadnienie: Opinia PPP jest profesjonalnym narzędziem oceny predyspozycji dziecka i adekwatności środowiska wychowawczego. Wymóg ten obowiązywał przed 2021 r. Jego przywrócenie nie stanowi wyzwania dla rodzin podejmujących przemyślaną decyzję o ED, lecz będzie filtrem ograniczającym masowy, nieweryfikowany napływ uczniów do podmiotów platformowych.

Rekomendacja 2. Stacjonarność egzaminów klasyfikacyjnych

Postulowana zmiana: Doprecyzowanie przepisów wykonawczych do art. 37 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe poprzez jednoznaczne wskazanie, że roczne egzaminy klasyfikacyjne uczniów realizujących ED są przeprowadzane w formie stacjonarnej.

Uzasadnienie: Stacjonarność egzaminu rozumiana jako fizyczna obecność ucznia jest minimalnym warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa dziecka: jedynym momentem, w którym szkoła ma możliwość bezpośredniego kontaktu z uczniem realizującym ED.

Rekomendacja 3. Zmiana mechanizmu finansowania — dotacja z gminy zamieszkania

Postulowana zmiana: Wprowadzenie zasady, zgodnie z którą dotacja na ucznia realizującego ED wypłacana jest przez jednostkę samorządu terytorialnego właściwą ze względu na **miejsce zamieszkania ucznia**, a nie siedzibę szkoły.

Uzasadnienie: Po nowelizacji ustawy o dochodach JST z 2025 r. dotacja dla szkół niepublicznych może pochodzić bezpośrednio z budżetu własnego samorządu siedziby szkoły. Szkoły platformowe, rejestrując się w wybranych miastach, przenoszą na tamtejsze samorządy obowiązek finansowania uczniów z całego kraju — podczas gdy gminy zamieszkania tych uczniów nie ponoszą żadnych kosztów ich kształcenia. Zasada „skąd uczeń — stamtąd

pieniądze" obowiązuje od lat w finansowaniu przedszkoli i jest rozwiązaniem sprawdzonym. Jej rozszerzenie na ED dostosowuje regulacje do nowej rzeczywistości, w tym po nowelizacji z 2025 roku i przywraca logikę odpowiedzialności terytorialnej.

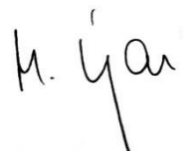
III. KONKLUZJA

Związek Pracodawców Edukacji stoi na stanowisku, że obecny stan regulacji Edukacji Domowej wymaga pilnej, ale precyzyjnie ukierunkowanej interwencji legislacyjnej. Edukacja Domowa, rozumiana jako świadomy wybór pedagogiczny rodziny, jest wartością, którą warto chronić, a obecny stan regulacji tej ochrony nie zapewnia.

Deregulacja z 2021 r. stworzyła lukę systemową, którą wypełnił model Szkół Platformowych. Masowa rejestracja uczniów przez podmioty komercyjne podważa wiarygodność Edukacji Domowej i naraża ją na słuszną krytykę. Proponowane rekomendacje zmierzają do oddzielenia tych dwóch zjawisk: zachowania i wzmocnienia ED jako formy pedagogicznej oraz wprowadzenia minimalnych mechanizmów odpowiedzialności wobec podmiotów działających wyłącznie w modelu platformowym – zdalnym.

ZPE deklaruje gotowość do aktywnego udziału w procesie legislacyjnym oraz wypracowania wspólnego stanowiska ze stroną samorządową i organizacjami nauczycielskimi.

Mateusz Krajewski

Prezes Zarządu
Związek Pracodawców Edukacji